

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 239/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Gucmanova 670/19, Leopoldov, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/50/2020-39 z 24. marca 2020 a proti Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. júna 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich bližšie nešpecifikovaných práv uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Žiada o ustanovenie právneho zástupcu.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2020. Zároveň mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody na tri roky. Hlavné pojednávanie v uvedenej veci sa konalo v neprítomnosti sťažovateľa z dôvodu jeho pobytu v zahraničí (Maďarsko), pričom vydaný európsky zatýkací rozkaz sa nepodarilo realizovať. Okresný súd tak konal proti sťažovateľovi ako proti ušlému. I obhajca sťažovateľa prítomný na hlavnom pojednávaní žiadal vykonať pojednávanie ako proti ušlému.

3. Sťažovateľ následne podal podľa § 362 ods. 1 Trestného poriadku návrh na opätovné prejednanie svojej veci v jeho prítomnosti. Tento návrh okresný súd uznesením zo 17. mája 2019 zamietol, čo potvrdil aj krajský súd uznesením z 20. augusta 2019.

4. V septembri 2019 podal sťažovateľ návrh na povolenie obnovy konania. Okresný súd uznesením č. k. 1Nt/11/2019-24 z 27. novembra 2019 obnovu konania povolil, zrušil rozsudok okresného súdu z 3. novembra 2017 a vzal sťažovateľa do väzby podľa § 403 Trestného poriadku. V konaní vo veci samej nebol termín hlavného pojednávania uverejnený spôsobom predpísaným v § 361 ods. 2 Trestného poriadku, v dôsledku čoho podľa názoru okresného súdu „došlo k porušeniu procesných podmienok čo je... potrebné považovať čo sa týka priebehu hlavného pojednávania za nulitné“. V trestnom spise tiež absentovalo opatrenie podľa § 360 Trestného poriadku. Okresný súd uzavrel, že „uvedené okolnosti sú také skutočnosti, ktoré súdu boli skôr neznáme“.

5. Na sťažnosť prokurátora krajský súd uznesením napadnutým touto ústavnou sťažnosťou zrušil uznesenie okresného súdu z 27. novembra 2019 a návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol. Dôvodil, že správnosť a zákonnosť postupu súdu v pôvodnom konaní už konštatoval krajský súd na základe sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho návrhu na opätovné prejednanie svojej veci v jeho prítomnosti. Dospel k názoru, podľa ktorého „procesné pochybenie súdu v pôvodnom konaní, ako to konštatoval okresný súd, nemožno považovať za skutočnosti, ktoré boli súdu skôr neznáme“.

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti informuje o okolnostiach jeho vydania maďarskými justičnými orgánmi na Slovensko. V súvislosti s tým argumentuje, že sa chcel vzdať zásady špeciality a chcel aj požiadať o zápočet trestov, „ale týmito skutočnosťami sa nikto nezaoberal“. Nadväzne sťažovateľ naznačuje, že od riešenia uvedených otázok závisia časové okolnosti vzniku jeho práva žiadať o podmienené prepustenie.

7. Na základe výzvy ústavného súdu sťažovateľ ústavnú sťažnosť doplnil podaním, v ktorom sa domáha rozhodnutia, „ako rozhodol Okr. súd Dunajská Streda o povolení obnovy konania“. Zároveň upresnil, že jeho návrh „smeruje voči Kraj. súdu Trnava a taktiež voči ÚVTOS-Leopoldov“. V argumentácii odkazuje na pochybenia, ktoré boli identifikované v uznesení okresného súdu o povolení obnovy konania.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavná sťažnosť neobsahuje všetky zákonom ustanovené náležitosti, a to napriek výzve, ktorú ústavný súd na účel ich doplnenia sťažovateľovi doručil. Sťažovateľ v odpovedi na výzvu nekonkretizoval základné práva a slobody, ktoré mali byť uznesením krajského súdu porušené, nesformuloval návrh na rozhodnutie vo veci samej a k žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu nepripojil podklady umožňujúce takúto žiadosť posúdiť.

9. Vzhľadom na povinné kvalifikované právne zastúpenie v konaní pred ústavným súdom nemožno od laického sťažovateľa (ak nie je právne zastúpený) spravodlivo požadovať predloženie právne perfektného návrhu na začatie konania, ktorého zákonom ustanovené náležitosti vyžadujú primeranú orientáciu v kategóriách a inštitútoch ústavného práva procesného.

10. Napriek tomu však ústavný súd nepovažoval za hospodárne pokračovať v odstraňovaní nedostatku právneho zastúpenia sťažovateľa a následne v doplnení jeho ústavnej sťažnosti o náležitosti vyžadujúce odbornú právnu kvalifikáciu.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) totiž ústavný súd pri predbežnom prerokovaní môže odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37.

12. Zároveň podľa § 37 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nemožno vyhovieť.

14. Ústavný súd po preskúmaní obsahu uznesenia okresného súdu o povolení obnovy konania a naň inštančne nadväzujúceho napadnutého uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd posúdil sťažovateľov návrh na povolenie obnovy konanie plne v súlade s účelom predmetného mimoriadneho opravného prostriedku a na podklade právneho posúdenia, ktoré nesignalizuje žiadne vady ústavnej relevancie. Obnova konania je štandardným inštitútom slúžiacim prelomeniu právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím vo veci samej, ktoré je založené na dodatočne zistených skutkových omyloch a chybách. Obnova konania neslúži odstraňovaniu pochybení v procesnom postupe, ktorý vydaniu právoplatného meritórneho rozhodnutia predchádzal. Preto právny názor krajského súdu, podľa ktorého „procesné pochybenie súdu v pôvodnom konaní... nemožno považovať za skutočnosti, ktoré boli súdu skôr neznáme“, je z ústavnoprávneho hľadiska plne udržateľný.

15. Pokiaľ ide o časť ústavnej sťažnosti, ktorá za porušovateľa základných práv a slobôd označuje Ústav na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „ústav“), z dôvodov formulovaných sťažovateľom vyplýva, že ústavne významný problém vidí vo výpise vykonaných trestov vyhotovenom ústavom, v ktorom je ako dátum podmieneného prepustenia uvedený 19. február 2020 a ako predpokladaný dátum ukončenia výkonu trestu 19. február 2022. Ústavný súd k tomu udáva, že ústav nie je oprávnený konštitutívne určovať moment vzniku nároku na podmienené prepustenie, ani predpokladaný termín ukončenia výkonu trestu. Pre určenie takýchto termínov sú rozhodujúce rozhodnutia súdov vydané podľa Trestného zákona a Trestného poriadku. Preto ústav nie je pôvodcom zásahu relevantného z pohľadu čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. Ústavná sťažnosť z uvedených dôvodov reflektuje zrejmú bezúspešnosť sťažovateľovho uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti. Ústavný súd preto žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia), čo následne vedie k aktivácii § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde, a teda k odmietnutiu ústavnej sťažnosti (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2022

Peter Straka
predseda senátu